

Sygnatura akt I C 1829/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

27 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSO Beata Glazar

Protokolant:Magdalena Szlachtowicz

po rozpoznaniu 27 maja 2014 r. w Jeleniej Górze

sprawy z powództwa M. B.

przeciwko R. B. (1)

o uznanie za niegodnego dziedziczenia

I. powództwo oddała,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 3617 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 3600 zł. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

III. umarza postępowanie wywołane wnioskiem pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych.

Sygn.akt I C 1829/13

UZASADNIENIE

Powód M. B.w pozwie z 27 czerwca 2013 r. domagał się uznania pozwanej R.B. (1)niegodnej dziedziczenia po zmarłym (...) W. B.–ojcu powoda, a mężu pozwanej .

W uzasadnieniu wskazał , że zmarły jego ojciec pozostawił testament sporządzony 17.08.2010 w formie aktu notarialnego przed Notariuszem R. D., w którym powołał do całości spadku swoją żonę R.B. (1). Pozwana zaś podstępem nakłoniła spadkodawcę do sporządzenia tej treści testamentu. W. B.był nałogowym alkoholikiem i pozwana wykorzystywała jego chorobę alkoholową , wręcz pogłębiała jego nałóg. Nabywała alkohol w dużych ilościach i podawała go spadkodawcy. W ten sposób uzależniła go od siebie . Wykorzystując tę sytuację pozwana, w zamian za alkohol, zmuszała W. B.do podejmowania dyktowanych przez nią zachowań , w tym przede wszystkim do sporządzenia testamentu, na podstawie którego nabyła w całości spadek.

Dodatkowo podnosił, że spadkodawca po sporządzeniu testamentu , trafił do szpitala w stanie zatrucia alkoholowego, a pozwana nie udzielała mu żadnej pomocy, a wręcz spowodowała , że przerywał on leczenie . To spowodowało , że spadkodawca zmarł. Nadto pozwana dopuściła się sfalszowania podpisów spadkodawcy na innym dokumencie za co została prawomocnie skazana przez Sąd Rejonowy w L.w sprawie (...).

Pozwana R. B. (1) reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika w odpowiedzi na pozew z 6 marca 2014 r. wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu.

Podnosiła, że synowie zmarłego na wszelkie możliwe sposoby próbowali podważyć testament. Nie zdołali jednak tego uczynić , gdyż Sąd Rejonowy w L.na mocy postanowienia z 9 stycznia 2014 r. w sprawie VI Ns (...)stwierdził, że spadek po zmarłym W. B.w całości na podstawie testamentu nabyła pozwana. Sąd nie uznał , że testament jest nieważny , czy

też aby pozwana podstępem miała namówić W. B. do sporządzenia testamentu. Wskazała, że to właśnie za jej namową, a nie synów, spadkodawca zgodził się na leczenie choroby alkoholowej. To ona opiekowała się nim, pomagając mu leczyć się z choroby alkoholowej i wspierała go w tych działaniach. Synowie spadkodawcy w żaden sposób nie interesowali się losem ojca. Kiedy stan zdrowia spadkodawcy pogorszył się stale się nim opiekowała. Zatrudniła fizjoterapeutę i pielęgniarkę. Trafił do szpitala 28 stycznia 2011 r. gdzie zmarł (...) Zaprzeczyła, aby spadkodawca zmarł na skutek zatrucia alkoholowego. Jak wskazała, ani w karcie informacyjnej leczenia szpitalnego, ani z karty zgonu nie wynikało, aby przyczyną śmierci spadkodawcy było zatrucie alkoholowe.

Przyznała, że faktycznie podpisała się na zeznaniu podatkowym R. B. (2), ale nie wyrządziła mu tym żadnej szkody. Wiedział on o treści tych dokumentów, sam zanosił je do urzędów, a treść tych dokumentów była zgodna ze stanem faktycznym.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskiem z 18 listopada 2011 r. R. B. (1) wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym (...). W. B. na podstawie testamentu notarialnego, sporządzonego 17.08.2010 r. przed Notariuszem R. D..

dowód : wniosek o stwierdzenie nabycia spadku k.91-92.

W odpowiedzi na wniosek z 21 marca 2011 r. M. B. i J. B. wnieśli o stwierdzenie nieważności wskazanego wyżej testamentu oraz o uznanie, że R. B. (1) jest niegodna dziedziczenia po mężu W. B.. W uzasadnieniu odpowiedzi na wniosek uczestnicy podnieśli te same okoliczności tj. alkoholizm ojca, który wykorzystala podstępem jego żona R. B. (1) i uzyskała dla siebie korzystny testament. Wskazywali, że pozwana pogłębiała jego uzależnienie alkoholowe, gdyż kupowała w dużych ilościach alkohol dla spadkodawcy. Nie wspierała go w leczeniu, kiedy trafił do szpitala z rozpoznaniem zatrucia alkoholowego.

dowód: odpowiedź na wniosek k. 93-98.

Na rozprawie 22 marca 2011 r. przed Sądem Rejonowym w L. M. B. reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika wskazał, że składa zastrzeżenia co do ważności testamentu i podtrzymuje okoliczności podniesione w odpowiedzi na wniosek. Przewodniczący rozpoznający sprawę oświadczył, że zgłoszony w odpowiedzi na wniosek zarzut dotyczący uznania wnioskodawczyni (obecnie pozwanej) za niegodną dziedziczenia nie może być rozpoznany w trybie postępowania nieprocesowego w toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku. W odpowiedzi pełnomocnik uczestników wskazał, że zostanie wniesione powództwo o uznanie wnioskodawczyni za niegodną dziedziczenia.

dowód : protokół rozprawy z 22 marca 2011 r. k100-104.

Postanowieniem z 9 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy w (...) w L. w sprawie VI Ns (...) stwierdził, że spadek po zmarłym (...) W. B. na podstawie testamentu notarialnego z 17.08.2010 r. nabyła żona R. B. (1) w całości.

Dowód : postanowienie wraz z uzasadnieniem k. 105-120.

Sąd zważył :

Powód wywodził swoje roszczenie z treści art. 928 §1 kcc, który stanowi, że spadkobierca może być uznany przez sąd za niegodnego, jeżeli:

- 1) dopuścił się umyślnie ciężkiego przestępstwa przeciwko spadkodawcy;
- 2) podstępem lub groźbą nakłonił spadkodawcę do sporządzenia lub odwołania testamentu albo w taki sam sposób przeszkodził mu w dokonaniu jednej z tych czynności;

3)умыślnie ukrył lub zniszczył testament spadkodawcy, podrobił lub przerobił jego testament albo świadomie skorzystał z testamentu przez inną osobę podrobionego lub przerobionego.

Zgodnie natomiast z treścią art. 929 kc uznania spadkobiercy za niegodnego może żądać każdy, kto ma w tym interes. Z żądaniem takim może wystąpić w ciągu roku od dnia, w którym dowiedział się o przyczynie niegodności, nie później jednak niż przed upływem lat trzech od otwarcia spadku.

Niewątpliwym jest, że powód mógł wystąpić z żądaniem uznania pozwanej za niegodną dziedziczenia po zmarłym spadkodawcy, gdyż jako pominięty w testamencie spadkobierca ustawowy ,miał w tym interes prawny.

Powód wskazywał , że pozwana podstępem nakłoniła spadkodawcę do korzystnego dla niej rozporządzenia mieniem na wypadek śmierci, wykorzystując chorobę alkoholową spadkodawcy, kupując mu alkohol , co całkowicie uzależniło jego ojca od pozwanej . Takie same zarzuty powód podnosił w odpowiedzi na wniosek z 21.03.2011 r. w sprawie , która toczyła się w Sądzie Rejonowym w L. . A zatem o przyczynie niegodności dziedziczenia powód wiedział już w dacie 21.03.2011 r.,tj. po śmierci spadkodawcy , a z pozwem o uznanie pozwanej za niegodną dziedziczenia wystąpił dopiero 25.09.2013 r., a więc po upływie dwóch i pół roku od dowiedzenia się o przyczynie warunkującej uznanie pozwanej za niegodną dziedziczenia.

Przepisart.929 kc wprowadza ściśle ograniczenia czasowe możliwości wystąpienia z żądaniem uznania spadkobiercy za niegodnego dziedziczenia stanowiąc, że osoba mająca w tym interes prawny, może wystąpić z takim roszczeniem tylko w ciągu roku od dnia dowiedzenia się o przyczynie niegodności i to nie później niż w ciągu trzech lat od otwarcia spadku. Trzy lata jednak od śmierci spadkodawcy nie oznaczają, że z tym roszczeniem można wystąpić do trzech lat od śmierci spadkodawcy. Skoro ustawodawca przewidział roczny termin od dowiedzenia się o przyczynie niegodności dziedziczenia , to powód z takim żądaniem powinien wystąpić do 21.03.2012 r. Podobne stanowisko prezentuje Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 22.10.1996 r. II CKN 5/96.

Terminy z art. 929 k.c. mają charakter terminów zawitych z zakresu prawa materialnego, stąd też do ich biegu nie można stosować, nawet w drodze ostrożnej analogii, przepisów o terminach przedawnienia (wyr. SN z dnia 30 stycznia 1998 r., I CKN 448/97, Lex nr 56817; inaczej M. Pazdan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. II, s. 1033-1034). Należy też aprobować pogląd, że z uwagi na umieszczenie w nauce prawa powyższych terminów w grupie terminów służących do ukształtowania prawa nie jest dopuszczalne nieuwzględnienie upływu tych terminów poprzez wykorzystanie art. 5 k.c. (wyr. SA w Katowicach z dnia 1 sierpnia 2007 r., V ACa 269/07, Biul. SAKa 2008, nr 1, s. 24). Natomiast upływ terminu zawitego przy rozpoznaniu sprawy Sąd bierze pod uwagę z urzędu.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w punkcie I wyroku.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z

Na podstawie art. 355 kpc umorzono postępowanie wywołane wnioskiem pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych , gdyż wniosek ten został przez pozwaną cofnięty.(pkt III wyroku.).

Sad oddalił wnioski dowodowe stron , gdyż zbędne było prowadzenie dowodów na okoliczność, czy zachowanie się pozwanej wyczerpuje (lub nie wyczerpuje) przyczynę niegodności dziedziczenia wskazaną w art. 928 § 1 k.c, skoro upłynął już zawity termin roczny do wystąpienia z takim powództwem.